

NACIONĀLĀ ELEKTRONISKO
PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PADOME

Rīgā, 2022. gada 27.janvārī

LĒMUMS Nr.67/1-2 (18012000002221-2)

**Par administratīvā soda uzlikšanu
administratīvā pārkāpuma lietā Nr.18012000002221**

Izskatot 2021.gada 27.oktobrī uzsākto administratīvā pārkāpuma lietu par iespējamo Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk arī – EPLL) 24.panta ceturtās daļas pārkāpumu, tādejādi pieļaujot EPLL 80.panta pirmajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA All Media Latvia (turpmāk arī – AML), reģistrācijas numurs 40103065880, darbībā, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) šādā sastāvā – Padomes priekšsēdētājs Ivars Āboliņš, Padomes priekšsēdētāja vietniece Aurēlija Ieva Druviete, Padomes locekļi Patriks Grīva un Ieva Kalderauska, piedaloties SIA All Media Latvia pārstāvjiem,

konstatē:

[1] Padome ir veikusi SIA All Media Latvia programmas “TV3” (Apraides atļauja Nr. AA-106/1) pārbaudi par programmas ietvaros 2021.gada 22.oktobra raidījuma „TV3 Ziņas” pārbaudi par tā atbilstību nozari regulējošo normatīvo aktu prasībām.

[2] Padomes locekļi ir iepazinušies ar Padomes Monitoringa departamenta 2021.gada 25.oktobra Pārbaudes ziņojumu Nr. P/2021/6-6/123, kurā tika konstatēts, ka programmā “TV3” raidījumā “TV3 ziņas” laika posmā no pulksten 20:06:41 līdz 20:07:45 raidījuma vadītājs A.Krauze pauž šādu informāciju: *“Kolēģi no raidījuma “Bez Tabu” šovakar stāstīja, ka kopā ar likumsargiem atklājuši Covid sertifikātu viltotāju grupējumu, starp kuriem bija arī viena ģimenes ārste. Un kopumā policijā sāko kriminālprocesu skaits saistībā ar Covid sertifikātu viltošanu tuvojas diviem desmitiem. Un tuvākajā laikā, visticamāk, tiks uzsākts vēl kāds. TV3 ziņu rīcībā esošā informācija liecina, ka mediķi gatavojas vērsties pie likumsargiem par kāda*

pret Covid it kā vakcinēta pacienta nāvi. Notikušā apstākļi liecinot, ka mirušais patiesībā nebija vakcinēts. TV3 ziņu rīcībā esošā neoficiālā informācija liecina, ka viltotā sertifikāta uzrādītājs bijis aizvakar no Covid mirušais bijušais Centrālās vēlēšanu komisijas vadītājs /persona A./. Tāpat viltotu sertifikātu šajā pat medicīnas iestādē, iespējams, uzrādījis vēl kāds /personai A./ tuvs ģimenes cilvēks, kurš tagad slimnīcā reanimācijā cīnās par savu dzīvību.”

[3] 2021.gada 23.oktobrī /personas A./ ģimene publiski izplatījusi informāciju, kurā norādīts, ka raidījumā TV3 ziņas ir tikusi izplatīta nepatiesa informācija. Paziņojumā norādīts: “/personas A./ rīcībā nebija viltota Covid-19 vakcinācijas sertifikāta. Gan pirms saslimšanas ar Covid-19, gan slimības gaitā /persona A./ skaidri un atkārtoti paziņoja saviem ģimenes locekļiem un ārstējošajam personālam, ka viņš nav potējies pret Covid-19. Pēc saslimšanas ar Covid-19 un nonākšanas slimnīcā /persona A./ atklāti dalījās ar pieņemumu, ka veiksmīgi izslimos slimību un iegūs imunitāti dabīgā ceļā. Ņemot vērā, ka /persona A./ nebija nekāda loģiska iemesla vai ieguvuma, lai iegūtu viltotu Covid-19 vakcinācijas sertifikātu, maldinot ģimenes locekļus un medicīnas darbiniekus, kā arī kopējais konteksts liecina par viņa stingru turēšanos pie iepriekš pieņemtā iegūt imunitāti dabīgā ceļā, mēs stingri iestājamies par faktu, ka /persona A./ rīcībā nebija viltota Covid-19 vakcinācijas sertifikāta un viņš nebija tā uzrādītājs. Papildus tam e-veselības sistēmā nepastāv ieraksts par /persona A./ vakcināciju pret Covid-19. Otrkārt, pašreiz slimnīcā nav neviena /personai A./ tuva cilvēka, kas cīnītos par savu dzīvību – ne saistībā ar Covid-19, ne jebkādas citas saslimšanas dēļ. Šī ir absolūti safabricēta un klaji nepatiesa informācija.”

Minētie /personas A./ ģimenes paziņojumi publicēti vairākās publiski plaši pieejamās interneta vietnēs, piemēram, “nra.lv”¹, “apollo.lv”², “la.lv”³, “pietiek.com”⁴, “zz.lv”⁵, kā arī citās.

[4] Izvērtējot Lēmuma 1.,2. un 3. punktā konstatēto, 2021.gada 27.oktobrī Padome pieņēma lēmumu Nr. 459/1-2 (lēmuma numurs Administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta

¹ Pieejams: <https://nra.lv/latvija/361412-tv3-zinas-par-cimdaru-izplatijusas-nepatiesu-informaciju.htm>

² Pieejams: <https://www.apollo.lv/7368552/cimdara-gimene-noliedz-informaciju-par-vina-iespejams-viltoto-covid-19-sertifikatu>

³ Pieejams: <https://www.la.lv/arna-cimdara-meita-teta-riciba-nebija-viltots-covid-19-vakcinācijas-sertifikats>

⁴ Pieejams: https://m.pietiek.com/raksti/tv3_zinas_par_arni_cimdaru_izplatijusas_absoluti_safabricetu_un_klaji_nepatiesu_informaciju/?s=08

⁵ Pieejams: <https://www.zz.lv/vietejas-zinas/cimdars-iespejams-medikiem-uzradijis-viltotu-vakcinācijas-pret-covid-19-sertifikatu-gimene-to-noliedz-261796>

sistēmā – 18012000001021 – 1), ar kuru uzsāka administratīvā pārkāpuma procesu par iespējamo Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 80. panta pirmajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu SIA All Media Latvia darbībā, tas ir, par programmas “TV3” ietvaros 2021.gada 22.oktobrī raidījumā “TV3 Ziņas” izplatītās informācijas pienācīgas precizitātes un neitralitātes neievērošanu, tādējādi, iespējams, pārkāpjot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta ceturtajā daļā noteiktos programmu veidošanas vispārīgos nosacījumus.

[5] 2021.gada 29.oktobrī Padome ir informējusi SIA All Media Latvia par to, ka 2021.gada 27. oktobrī tika pieņemts lēmums ierosināt administratīvā pārkāpuma procesu Nr. 18012000002221 un vienlaikus lūgusi SIA All Media Latvia izvērtēt Padomes konstatēto un sniegt paskaidrojumus minētajā lietā līdz 2021.gada 12.novembrim.

[6] 2021.gada 5.novembrī Padome ir saņēmusi SIA All Media Latvia paskaidrojumus, kuros SIA All Media Latvia pārkāpumu neatzīst, savu nostāju pamatojot ar turpmāk norādītajiem argumentiem:

[6.1] Paskaidrojumos tiek norādīts, ka pirmkārt, A. Krauze izmantoja atstāstījuma izteiksmi (*Notikušā apstākļi liecinot, ka mirušais patiesībā nebija vakcinēts.*). Vēlamies vērst uzmanību, ka latviešu valodā atstāstījuma izteiksme tiek lietota, kad runātājs nevis vēlas izteikt kādu viņam zināmu apgalvojumu, bet tādu, *par kuras realitāti viņš neatbild*, kad runātājs *atstāsta no citiem dzirdēto, nevis paša pieredzēto*;

[6.2] Otrkārt, A. Krauze skaidri norāda, ka uz ziņu pasniegšanas brīdi ir saņemtas neoficiālas ziņas. Šis fakts atbilst patiesībai – AML tobrīd bija saņēmusi ziņas par notikušo no neoficiāla avota. Šī ziņa skaidri tiek nodota raidījuma skatītājiem: (*TV3 ziņu rīcībā esošā neoficiālā informācija liecina, ka viltotā sertifikāta uzrādītājs bijis aizvakar no Covid mirušais bijušais Centrālās vēlēšanu komisijas vadītājs /persona A./*);

[6.3.] Treškārt, A.Krauze pieļāvuma formā norādīja: “*Tāpat viltotu sertifikātu šajā pat medicīnas iestādē, iespējams, uzrādījis vēl kāds /personai A./ tuvs ģimenes cilvēks, kurš tagad slimnīcā reanimācijā cīnās par savu dzīvību.*” Arī šajā teikumā skatītājam tiek skaidri norādīts, ka informācija uz ziņu pasniegšanas brīdi ir vērtējama pieļāvuma formā, turklāt netiek atklāta konkrētas personas identitāte;

[6.4.] Ceturtkārt, skatot visu A.Krauzes pausto informāciju kopumā, sniegtais apgalvojums nav nepatiess – TV3 ziņu raidījuma rīcībā uz ziņu raidījuma ētera brīdi bija

neoficiāla informācija, kas liecināja par to, ka sertifikāta uzrādītājs bija /persona A./ un to, ka, iespējams, vēl kāds /persona A./ ģimenei piederošs cilvēks uzrādīja viltotu Covid-19 sertifikātu.

[6.5.] Paskaidrojumos tiek norādīts, ka situācijā, kad Latvijā Covid-19 pandēmijas apstākļos arvien biežāk ir dzirdami gadījumi par Covid-19 vakcinēšanās sertifikātu viltošanu un viltotu sertifikātu tirdzniecību, kas ir kriminālsodāmas darbības, AML kā medija uzdevums ir informēt un brīdināt sabiedrību par šādiem gadījumiem un to sekām, jo sevišķi, ja šādas darbības veic publiskas personas, politiķi, esošās vai bijušās amatpersonas.

[6.6] AML apzinās, ka TV3 ziņu sižetā paustā informācija varētu būt nepatīkama /personas A./ ģimenei. Taču AML vēlas norādīt, ka Augstākā tiesa savā tiesu prakses apkopojumā norāda, ka politiķa cieņas aizsardzība vienmēr ir samērojama ar sabiedrības interesēm. Tas pats attiecināms uz politiķa privātās dzīves neaizskaramību. Tiesu prakses apkopojumā Augstākā tiesa atsaucas uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi, kurā uzsvērts, ka, kritikas sliekšnis, ar kuru jāsaskaras politiķim, ir augstāks nekā parastam pilsonim, un arī tad, ja strīdus publikācijās lietotie izteikumi ir uzskatāmi par tādiem, kas aizskar politiķi un valsts amatpersonu personiski, tā ir cena, kas jāmaksā par politiskās cīņas un sabiedrisko diskusiju brīvību, kas ir demokrātiskas sabiedrības garantī. Tiek uzsvērts, ka attiecībā uz politiskām personām, ir svarīga arī izteikuma forma, kas šajā gadījumā, kā norādīts paskaidrojumā 1.punktā, ir bijusi neitrāla, atstāstījuma izteiksmē un pieļāvuma formā, ar skaidru norādi uz neoficiālu informāciju, kas bija AML rīcībā.

[6.7.] Paskaidrojumos tiek norādīts, ka administratīvā pārkāpuma procesa mērķis ir noskaidrot objektīvo patiesību. Ņemot vērā, ka AML, ievērojot likumā “Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem” uzlikto pienākumu glabāt noslēpumu par informācijas avotu, nedrīkst atklāt iestādei informāciju par žurnālistu rīcībā esošās informācijas avotu, pašlaik NEPLP nav iespējas pārliecināties par objektīvo patiesību šajā jautājumā. Ņemot vērā, ka administratīvo sodu ir iespējams piemērot tad, kad iestāde ir pārliecinājusies par pārkāpuma saturu un pārkāpēja rīcības prettiesiskumu, šobrīd NEPLP nav pamata piemērot AML sodu par to, ka 2021.gada 22.oktobrī izskanējusi informācija ir bijusi nepatiesa.

[6.8] 2022.gada 18.janvārī Padome ir saņēmusi SIA All Media Latvia papildu paskaidrojumus, kuros SIA All Media Latvia norāda, ka, lai gūtu nepārprotamu skaidrību par notikušā apstākļiem, AML turpināja izmeklēšanu, t.sk. 2021. gada 29. oktobrī vēršoties ar attiecīgu iesniegumu Valsts policijā. Savukārt, uzzinot, ka pēc Valsts policijas veiktās resoriskās pārbaudes par šo konkrēto gadījumu pieņemts lēmums par atteikšanos uzsākt

kriminālprocesu, AML programmā TV3 Ziņas un portālā skaties.lv publicēja informāciju, ka izskanējusi neoficiālā informācija, nav guvusi apstiprinājumu, kā arī atvainojās /personas A./ ģimenei. Līdzko tika iegūta Valsts policijas apstiprināta informācija, AML to attiecīgi arī publicēja 2021. gada 17. decembra plkst. 20.00 "TV3 Ziņas" sižetā:

"Valsts policija ir noslēgusi resorisko pārbaudi par pirms diviem mēnešiem izskanējušo neoficiālo informāciju, ka bijušais Centrālās vēlēšanu komisijas vadītājs /persona A./ slimnīcā, iespējams, esot uzrādījis viltotu Covid sertifikātu. Policija nav guvusi tam apstiprinājumu. Šī neoficiālā informācija, kas bija iegūta no neizpaužama avota, TV3 Ziņās izskanēja 22. oktobrī. Tā kā /personas A./ ģimene kategoriski noraidīja šādu pieļāvumu, sakot, ka /persona A./ nebija vakcinējies un sertifikāta viņam nebija, TV3 turpināja apstākļu noskaidrošanu, tai skaitā vēršoties tiesībsargājošās iestādēs. Pārbaudes rezultātā policija ir saņēmusi liecības, ka /persona A./ ne slimnīcā, ne neatliekamās palīdzības dienestā nav uzrādījis Covid vakcinācijas sertifikātu, un arī Nacionālā veselības dienesta datu bāzē nav atzīmes par vakcinācijas faktu. "TV3 Ziņas" atvainojas /personas A./ ģimenei."

[6.9] AML savos paskaidrojumos norāda uz nozarē pastāvošo praksi, publicējot ziņas, atsaukties uz neoficiālu informāciju. Tā, piemēram, 2022. gada 7. janvārī Latvijas Televīzijas programmā LTV1 raidījumā "Panorāma" raidījuma vadītājs saistībā ar kriminālprocesu pret kāda likvidēta ēdināšanas uzņēmuma īpašniekiem un vadītājiem puda šādu informāciju: *"Valsts ieņēmumu dienests neatklāj pieķertā uzņēmuma vārdu, bet Latvijas Televīzijas rīcībā esoša neoficiāla informācija liecina, runa šajā gadījumā ir par 2020. gadā likvidēto SIA "Get food", kuram savulaik piederēja restorāns "KUKBUK" Rīgā, Pulkveža Brieža ielā."* Līdz ar to AML vēlas vērst uzmanību uz Latvijas (un arī ārvalstu) mediju telpā jau pastāvošu praksi, publicējot sabiedrībai būtisku informāciju arī no neoficiāliem informācijas avotiem, neatklājot to identitāti.

[7] 2022.gada 7.janvārī Padome nosūtīja vēstuli Nr. 3/2-7 AML, kurā informēja, ka 2022.gada 27.janvāra Padomes sēdē tiks izskatīta administratīvā pārkāpuma lieta Nr. 18012000002221 par iespējamo Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 80. panta pirmajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA All Media Latvia darbībā. Vienlaikus Padome informēja, ka Padomes sēde 2022.gada 27. janvārī pl. 10.00 notiks attālināti, izmantojot MS Teams programmu. Ievērojot minēto, Padome aicināja AML līdz 2022.gada 24.janvārim informēt Padomi par kontaktpersonu, kura attālināti

pedalīsies Padomes sēdē. Padome informēja, ka lieta var tikt izskatīta arī bez AML pārstāvja klātbūtnes, atbilstoši Administratīvās atbildības likuma 135.pantam.

[8] Lietas izskatīšanas laikā AML pārstāvji uzturēja iepriekš rakstiskajos paskaidrojumos norādīto pozīciju, kā arī papildus norādīja, ka ziņu raidījumā netika izplatīta apzināti maldinoša informācija, jo ziņas tika izplatītas pieņemuma formā, kā rezultātā netika maldināta sabiedrība. AML norādīja, ka izplatītās ziņas tika pienācīgi pārbaudītas un redakcija paļāvās uz divu uzticamu avotu sniegto informāciju, papildus uzsverot, ka esošajā situācijā tiesību sargājošās iestādes strādā lēni un gaidīt uz oficiālu ziņu parādīšanos būtu nesamērīgi ilgi. AML nepiekrita, ka ir snieguši neprecīzu informāciju, jo redakcijai ne vienmēr ir iespējams simtprocentīgi pārliecināties par ziņu patiesumu. AML pārstāvji atkārtoti uzsvēra, ka amatpersonas ir pakļautas plašākai kritikai, atsaucoties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi.

Ievērojot minēto, Padome

secina:

[9] Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk arī – EPLL) 24.panta pirmā daļa nosaka: *“Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ir brīvi un neatkarīgi programmu un raidījumu veidošanā un izplatīšanā, kā arī savā redakcionālajā darbībā, ciktāl tos neierobežo Latvijas Republikas Satversme, šis likums un citi likumi, valsts tehniskie standarti un Latvijai saistoši starptautiskie līgumi.”* Tiesību norma nosaka, ka elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ir neatkarīgi savā redakcionālajā darbībā, ciktāl tos neierobežo tiesību normas.

[10] EPLL 24.panta ceturtajā daļā noteikts, ka: *“Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina, lai fakti un notikumi raidījumos tiktu atspoguļoti godīgi, objektīvi, ar pienācīgu precizitāti un neitralitāti, veicinot viedokļu apmaiņu, un atbilstu vispārpieņemtajiem žurnālistikas un ētikas principiem. Komentārus un viedokļus atdala no ziņām un nosauc viedokļa vai komentāra autoru. Informatīvi dokumentālajos un ziņu raidījumos fakti tiek atspoguļoti tā, lai apzināti nemaldinātu auditoriju.”* Minētās normas mērķis ir panākt, lai elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu raidījumos fakti, tostarp vēstures fakti un notikumi, tiktu atspoguļoti objektīvi, tā, lai raidījuma auditorijai rastos pēc iespējas atbilstošs priekšstats par notikušo. Pienākums atspoguļot faktus un notikumus objektīvi, veicinot viedokļu apmaiņu atbilstoši vispārpieņemtajiem žurnālistikas un ētikas principiem, ietver pienākumu atspoguļojot dažādu uzskatu viedokļus, ievērot viedokļu daudzveidību, nepārraidīt

vienpusīgu informāciju, nošķirot faktus no to interpretācijas. Likumdevējs ar 2018.gada 20.jūnija likumu izdarīja grozījumus augstāk minētajā EPLL 24.panta ceturtajā daļā. Šo likuma grozījumu anotācijā noteikts, ka, papildinot likuma 24.pantu ar pienācīgas neitralitātes un precizitātes principu, kā arī nosakot pienākumu informatīvi dokumentālajos raidījumos un ziņās atspoguļot faktus tā, lai apzināti netiktu maldināta auditorija, tiktu samazināta faktiem neatbilstošas un maldinošas informācijas izplatīšana elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un katalogos. “Precizitāte” nozīmē to, ka jo īpaši strīdīgos jautājumos ir jāņem vērā svarīgākie atšķirīgie viedokļi un fakti. Savukārt “pienācīgs” nozīmē atbilstību un piemērotību konkrētā raidījuma priekšmetam un būtībai. “Neitralitāte” pati par sevi nozīmē, ka vienai pusei netiek sniegta lielāka labvēlība salīdzinājumā ar otru pusi. Rezultātā tiek īstenotas sabiedrības tiesības saņemt ne tikai patiesu, bet arī pietiekami precīzu un apzināti nesagrozītu informāciju. Ievērojot minēto, secināms, ka likumdevēja mērķis ir bijis noteikt elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem tādu raidījumu veidošanas standartus, kas uzliek par pienākumu izplatīt informāciju, kas ir faktoloģiski precīza un sabalansēta viedokļu dažādībā, elektroniskā plašsaziņas līdzekļa pienākums ir pārliecināties par faktu patiesumu. Ņemot vērā iepriekš minēto, šādas, neoficiālas, informācijas atspoguļošanai būtu jāpievērš pastiprināta uzmanība un jāievēro maksimāla neitralitāte, izdarot secinājumus, līdz ar to ir secināms, ka Raidījumā, iespējams, tiek pārkāpti EPLL 24.panta ceturtajā daļā noteiktie programmu veidošanas nosacījumi.

[11] Lai labāk saprastu EPLL 24.panta ceturtajā daļā noteikto programmu veidošanas nosacījumu, ka elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem ir jānodrošina, lai fakti un notikumi raidījumos tiktu atspoguļoti ar pienācīgu precizitāti un neitralitāti ir jānoskaidro terminu “pienācīgs”, “precizitāte” un “neitralitāte” nozīme. Skaidrojošā vārdnīcā ar terminu “pienācīgs” tiek saprasts tāds, kas ir atbilstošs (pieņemtajai kārtībai); tāds, kas ir vajadzīgs, nepieciešams, savukārt ar terminu “precizitāte” tiek saprasts tāds, kas ir precīzs. Līdz ar to ar vārdu savienojumu “pienācīga precizitāte” ir saprotams, ka tas nozīmē faktus atspoguļot precīzi, bez kļūdām un jautājumos, par kuriem tiek veidoti informatīvi analītiskie raidījumi, kuri skar vai ieinteresē lielu sabiedrības daļu, tad informācija jāatspoguļo ar vēl lielāku precizitāti. Savukārt ar terminu “neitralitāte” tiek saprasta atturēšanās nostāties kādā pusē, līdz ar to konkrētajā gadījumā ar vārdu savienojumu “pienācīga neitralitāte” ir saprotams, ka veidojot informatīvi analītiskos raidījumus fakti ir jāatspoguļo tā, lai raidījumā nebūtu jūtama raidījumu

veidotāju/vadītāju nostāja, kura ietekmē raidījuma virzības noteikšanu attiecībā uz raidījumā apskatāmo tēmu.

[12] AML savos paskaidrojumos norāda, ka:

[12.1] Ziņu pasniegšanas brīdī ir saņemtas neoficiālas ziņas. Šis fakts atbilst patiesībai – AML tobrīd bija saņēmusi ziņas par notikušo no neoficiāla avota. Šī ziņa skaidri tiek nodota raidījuma skatītājiem: (TV3 ziņu rīcībā esošā neoficiālā informācija liecina, ka viltotā sertifikāta uzrādītājs bijis aizvakar no Covid mirušais bijušais Centrālās vēlēšanu komisijas vadītājs /persona A./.) Tāpat AML norāda, ka raidījuma vadītājs A. Krauze izmantoja atstāstījuma izteiksmi (Notikušā apstākļi liecinot, ka mirušais patiesībā nebija vakcinēts), kura AML ieskatā tiek lietota, kad runātājs nevis vēlas izteikt kādu viņam zināmu apgalvojumu, bet tādu, par kuras realitāti viņš neatbild, kad runātājs atstāsta no citiem dzirdēto, nevis paša pieredzēto.

Padome jau iepriekš ir norādījusi, ka, esošajā situācijā, kurā faktoloģiski neprecīzas ziņas var iespaidot vismaz daļas sabiedrības viedokli par personībām un izpratni par procesiem valstī, ir nepieciešams nodrošināt, ka elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās izvietoto raidījumu ietvaros ziņas tiek atspoguļotas ar pietiekamu augstu precizitāti, lai nemaldinātu sabiedrību. Ikvienā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa pienākums ir, īpaši ziņu raidījumu ietvaros, izplatīt informāciju, kura ir faktos balstīta un pienācīgi precīza, nevis nepārbaudīta, neprecīza un maldinoša. Turklāt jānorāda, ka ziņu raidījumu ietvaros, īpaši saistībā ar īpaši aktuālām un sensitīvām tēmām, nav pieļaujams paust ziņas, par kuru realitāti un faktoloģisko patiesumu elektroniskais plašsaziņas līdzeklis nav pārliecinājies, pretējā gadījumā elektroniskie plašsaziņas līdzekļi raidījumos visu informāciju, tajā skaitā informāciju, kura nav precīza vai nepatiesa, varētu paust atstāstījuma izteiksmē un tādējādi neatbildēt par tās patiesumu, precizitāti un atbilstību realitātei. Šāda interpretācija būtu pretrunā ar likumdevēja noteiktajiem elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu veidošanas noteikumiem.

[12.2] AML norāda, ka situācijā, kad Latvijā Covid-19 pandēmijas apstākļos arvien biežāk ir dzirdami gadījumi par Covid-19 vakcinēšanās sertifikātu viltošanu un viltotu sertifikātu tirdzniecību, kas ir kriminālsodāmas darbības, AML kā medija uzdevums ir informēt un brīdināt sabiedrību par šādiem gadījumiem un to sekām, jo sevišķi, ja šādas darbības veic publiskas personas, politiķi, esošās vai bijušās amatpersonas.

AML ir uzsvērusi mediju nozīmību sabiedrības informēšanā, īpaši pandēmijas apstākļos, ko Padome neapšaubā. Līdz ar to AML bija pienākums ar īpašu atbildību un

precizitāti atspoguļot faktiem atbilstošu informāciju. Tādējādi jēdziena “pienācīgi” sliekšnis šādos raidījumos ir interpretējams sevišķi augstu. Elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem ir pienākums auditoriju informēt par valstī notiekošo, balstoties faktos, precīzi atspoguļojot notikumus, nevis izplatot tendenciozas ziņas, atsaucoties uz neoficiālu informāciju. Padome norāda, ka medija uzdevums ir informēt un brīdināt sabiedrību par dažādiem aktuāliem jautājumiem, taču ziņu raidījumu ietvaros ziņas ir jāizplata, ievērojot visaugstāko precizitāti, īpaši sensitīvu tēmu gadījumā, kas pandēmijas laikā saistītas ar, piemēram, vakcināciju un iespējamiem likuma pārkāpumiem vakcinācijas sertifikātu viltošanā.

[12.3] Tāpat AML norāda, ka Augstākā tiesa savā tiesu prakses apkopojumā norāda, ka politiķa cieņas aizsardzība vienmēr ir samērojama ar sabiedrības interesēm. Tas pats attiecināms uz politiķa privātās dzīves neaizskaramību. Tiesu prakses apkopojumā Augstākā tiesa atsaucas uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi, kurā uzsvērts, ka kritikas sliekšnis, ar kuru jāsaskaras politiķim, ir augstāks nekā parastam pilsonim, un arī tad, ja strīdus publikācijās lietotie izteikumi ir uzskatāmi par tādiem, kas aizskar politiķi un valsts amatpersonu personiski, tā ir cena, kas jāmaksā par politiskās cīņas un sabiedrisko diskusiju brīvību, kas ir demokrātiskas sabiedrības garantija.

Padome piekrīt secinājumam, ka amatpersonas ir pakļautas plašākai kritikai un nemēģina ierobežot elektronisko plašsaziņas līdzekļu tiesības veidot sižetus, kas vērsti uz amatpersonu darbības vērtēšanu un arī kritikas izteikšanu. Vienlaikus nav šaubu, ka, veidojot arī kritiskus sižetus, elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem ir pienākums ievērot EPLL 24.panta ceturtajā daļā nostiprināto pienācīgas precizitātes principu. Ir būtiski vērtēt, vai amatpersonai veltītā kritika ir samērojama ar privātās dzīves aizsardzību. Tomēr, ņemot vērā, ka minētais nav izskatāmās lietas priekšmets, AML norādītais par amatpersonu kritikas robežām nekādā nav attiecināmi uz izskatāmās lietas būtību – pienācīgas precizitātes principa neievērošanu ziņu raidījumā.

[12.4] AML savos paskaidrojumos norāda uz nozarē pastāvošo praksi, publiskojot ziņas, atsaukties uz neoficiālu informāciju. AML vēlas vērst uzmanību uz Latvijas (un arī ārvalstu) mediju telpā jau pastāvošu praksi, publiskojot sabiedrībai būtisku informāciju arī no neoficiāliem informācijas avotiem, neatklājot to identitāti.

Padome norāda, ka AML savos paskaidrojumos faktiski nav analizējusi raidījumā izplatītās informācijas atbilstību “pienācīgas precizitātes” prasībām. AML ir analizējusi un atspoguļojusi vispārzināmas medijiem piešķirtās tiesības. Tomēr paskaidrojumos nav analizēti

EPLL 24. panta ceturtajā daļā noteiktie pienākumi. Padomes ieskatā, ir svarīgi uzsvērt, ka elektronisko plašsaziņas līdzekļu kā mediju brīvība ir aizsargājama vērtība un tiem ir jābūt tiesībām atspoguļot jebkuru tēmu, kritizēt ikvienu amatpersonu vai politiķi. Vienlaikus, veidojot raidījumus, elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem ir jāizmanto ne tikai tiem piešķirtās tiesības, bet jāizturas atbildīgi un jāievēro normatīvajos aktos noteiktos pienākumus, tādējādi ne tikai nodrošinot auditorijai precīzu notikumu atspoguļojumu un iesaistīto personu tiesību aizsardzību, bet arī veicinot sabiedrības uzticību mediju videi kopumā. Padomes ieskatā ziņu raidījumu ietvaros, informējot sabiedrību par aktualitātēm, elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim ir pienākums paust pārbaudītu, patiesu un precīzu informāciju, savukārt gadījumos, kad nav iespējams pārliecināties par ziņas patiesumu, jāizvērtē nepieciešamība to publiskot nekavējoties vai iespēja publiskot to pēc tās pārbaudes.

[13] Ievērojot visu minēto, secināms, ka AML, izplatot lēmuma 2. punktā norādīto informāciju, īpaši ņemot vērā, ka minētā informācija izplatīta ziņu raidījumā, nav veidojusi Raidījumu atbilstoši EPLL 24.panta ceturtajā daļā nostiprinātajam pienācīgas precizitātes principam. Tādējādi AML ir pārkāpusi EPLL 24. panta ceturto daļu.

[14] Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma (turpmāk arī – AAL) 132.pantu institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai to izdarījusi pie atbildības saucamā persona, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Pamatojoties uz AAL 11.panta pirmajā daļā noteikto, ja personas izdarītais administratīvais pārkāpums konkrētajos apstākļos nav radījis tādu apdraudējumu tiesiski aizsargātajām interesēm, lai par to piemērotu sodu (maznozīmīgs pārkāpums), amatpersona var neuzsākt administratīvā pārkāpuma procesu, bet, ja tas ir uzsākts, amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa jebkurā stadijā var to izbeigt, nepiemērojot sodu. Šajā gadījumā amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa, ja to atzīst par lietderīgu, izsaka personai aizrādījumu. Aizrādījums nerada tiesiskas sekas.

[15] Juridiskās personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta atbildība, otrkārt, vai juridiskā personā veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009*). Saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas

līdzekļu likuma 25.pantu *“elektroniskie plašsaziņas līdzekļi uzņemas redakcionālo atbildību. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu redakcionālā atbildība šā panta izpratnē ir efektīva kontrole gan attiecībā uz raidījumu izvēli, gan attiecībā uz to organizāciju programmās un katalogos. Šie noteikumi neattiecas uz programmu retranslāciju.”* Tā kā SIA All Media Latvia pati veido savu programmu un attiecībā uz programmā iekļautajos raidījumos izplatīto informāciju un veiktajiem pētījumiem pieņem redakcionālus lēmumus, tajā skaitā par raidījumos izplatītās informācijas pienācīgu precizitāti un neitralitāti, tad SIA All Media Latvia bija iespēja nodrošināt programmas veidošanas nosacījumu ievērošanu atbilstoši Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā noteiktajam. No minētā secināms, ka SIA All Media Latvia bija iespēja izvērtēt Raidījumā izplatītās informācijas precizitāti un izplatīšanas nepieciešamību.

Ievērojot visu minēto un vērtējot to, secināms, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums un lietā nepastāv apstākļi, kas varētu būt par pamatu lietvedības izbeigšanai (AAL 119.pants), lietā nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, kā arī konstatētais pārkāpums nav uzskatāms par maznozīmīgu, un tādēļ SIA All Media Latvia konkrētajā gadījumā nav atbrīvojama no administratīvās atbildības (AAL 11.panta pirmā daļa), un tā iemesla dēļ, lai atturētu pārkāpēju un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtošanās, Padome uzskata, ka nepieciešams SIA All Media Latvia piemērot administratīvo sodu. Padomes ieskatā ar administratīvā soda palīdzību SIA All Media Latvia tiks motivēts savā turpmākajā darbībā nepieļaut atkārtotu iepriekš minētā pārkāpuma izdarīšanu.

[16] Ievērojot iepriekš minēto un izvērtējot lietā esošās ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā, Padome secina, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis SIA All Media Latvia programmā “TV3” 2021.gada 22.oktobra raidījumā “TV3 Ziņas”, izplatot informāciju, neievērojot pienācīgas precizitātes principu, ir pārkāpis Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta ceturto daļu, tādējādi izdarot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 80.panta pirmajā daļā paredzēto pārkāpumu – *“Par šajā likumā noteikto aizliegumu un ierobežojumu pārkāpšanu vai pienākumu neievērošanu attiecībā uz elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu veidošanu vai pakalpojumu sniegšanu pēc pieprasījuma piemēro brīdinājumu vai naudas sodu fiziskajai personai no desmit līdz simt naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no simt līdz divtūkstoš naudas soda vienībām.”* AAL 16.panta otrā daļa nosaka, ka *“viena naudas soda vienība ir pieci euro.”* No minētā izriet, ka par EPLL 80.panta pirmās daļas pārkāpumu juridiskām personām var piemērot naudas sodu no 500 euro līdz 10 000 euro.

[17] AAL 19.panta pirmā daļa nosaka, ka *“sodu par administratīvo pārkāpumu piemēro ietvaros, ko nosaka likums vai pašvaldību saistošie noteikumi, kuros paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu.”*

[18] AAL 19.panta otrajā daļā noteikts, ka *“nosakot administratīvā soda veidu un mēru, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pie atbildības saucamās personas personību (juridiskajai personai — reputāciju), mantisko stāvokli, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.”* Nosakot soda apmēru, Padome ņem vērā turpmāk norādītos apsvērumus:

[18.1] Izdarītā pārkāpuma raksturs:

1) Pārkāpums radies, jo SIA All Media Latvia neveica visus iespējamus pasākumus Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta ceturtās daļas noteikumu ievērošanai, tajā skaitā neizvērtēja Raidījumā izplatītās informācijas precizitāti, lai izslēgtu pārkāpuma seku iestāšanās iespēju. SIA All Media Latvia nav apzinājusies savu darbību prettiesisko raksturu un nav paredzējusi pārkāpuma seku iestāšanās iespēju, kaut gan tās varēja un vajadzēja paredzēt;

2) Izdarītais pārkāpums nav uzskatāms par tādu, kas radies tehnisku iemeslu dēļ;

3) SIA All Media Latvia” pārkāpums ir vērtējams kā pirmreizējs.

[18.2] Pārkāpuma izdarīšanas apstākļi:

1) nav konstatējams, ka pārkāpums būtu radies tehniskas kļūdas dēļ.

[18.3] Pie atbildības saucamās personas personība (reputācija):

1) pie atbildības saucamās personas attieksme pret izdarīto pārkāpumu – pārkāpumu neatzīst;

2) Pie atbildības saucamā persona ir izplatījusi atvainošanos par pausto informāciju;

3) SIA All Media Latvia ir sniegusi paskaidrojumus administratīvā pārkāpuma lietā Padomes noteiktajā termiņā;

4) attiecībā uz SIA All Media Latvia darbību pēdējā gada laikā Padomē nav ierosināti administratīvā pārkāpuma procesi.

[18.4] Pie atbildības saucamās personas mantiskais stāvoklis:

Saskaņā ar publiski pieejamo SIA All Media Latvia gada pārskatu 2020.gadā apgrozījums ir bijis EUR 21922626, bet 2020.gadu SIA All Media Latvia ir noslēgusi ar EUR 915720 lielu peļņu.

[18.5] Administratīvo atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi: nav konstatējami.

[18.6] Juridiskas personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009*).

[18.7] Saskaņā ar AAL 13.pantu “*Administratīvais sods ir ietekmēšanas līdzeklis, kas tiek piemērots administratīvo pārkāpumu izdarījušajai personai, lai aizsargātu sabiedrisko kārtību, atjaunotu taisnīgumu, sodītu par izdarīto pārkāpumu, kā arī atturētu administratīvo pārkāpumu izdarījušo personu un citas personas no turpmākas administratīvo pārkāpumu izdarīšanas.*”

[18.8] Pieņemot lēmumu par soda mēra apjomu, Padome ņem vērā Padomes Vadlīnijas sankciju piemērošanā par administratīvajiem un reklāmas pārkāpumiem. Par nebūtiskiem pārkāpumiem saskaņā ar Padomes vadlīnijās noteikto juridiskām personām piemērojams brīdinājums vai naudas sods no 100 līdz 700 naudas soda vienībām jeb no 500 līdz 3500 EUR, savukārt par būtiskiem pārkāpumiem – no 3505 līdz 10000 eiro. Ņemot vērā iepriekš minēto, Padome uzskata par nepieciešamu piemērot administratīvo sodu 200 (divi simti) naudas soda vienības jeb EUR 1000 (viens tūkstotis *euro*) apmērā, kas uzskatāms par soda apmēru, kas nenodara All Media Latvia ar pārkāpumu nesamērojamus materiālus zaudējumus, vienlaikus stimulējot All Media Latvia un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus turpmāk ievērot EPLL prasības attiecībā programmu veidošanas nosacījumu un ierobežojumu ievērošanu.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 24.panta ceturto daļu, 80.panta pirmo daļu un Administratīvās atbildības likuma 151.panta 1.punktu, kā arī 153.panta pirmo daļu, Padome

nolemj:

- 1. Sodīt elektronisko plašsaziņas līdzekli SIA All Media Latvia, reģistrācijas numurs 40103065880, par Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 80.panta pirmajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu, uzliekot naudas sodu 200 (divi simti) naudas soda vienības jeb EUR 1000 (viens tūkstotis *euro*) apmērā.**
- 2. Pieņemto lēmumu paziņot SIA All Media Latvia.**

Administratīvais sods jāsamaksā 1 (viena) mēneša laikā zemāk norādītajā bankas kontā:

Saņēmējs: Valsts kase

Reģistrācijas Nr.90000050138

Konta Nr. LV78TREL1060001019900

Saņēmēja banka: Latvijas Banka

Bankas BIC: TRELLV22

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 166.panta pirmo un otro daļu, kā arī 168.panta pirmo daļu persona, kura saukta pie administratīvās atbildības, šo lēmumu desmit darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tās juridiskās adreses, iesniedzot sūdzību Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei.

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 262.pantu termiņš lēmumā noteiktā naudas soda labprātīgai izpildei pilnā apmērā tiek noteikts 1 (viens) mēnesis no dienas, kad lēmums ir stājies likumīgā spēkā. Naudas soda brīvprātīgas izpildes kārtība ir noteikta Administratīvās atbildības likuma 263.pantā.

Gadījumā, ja naudas sods labprātīgi netiek samaksāts šajā lēmumā noteiktajā termiņā, tad saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 269.panta pirmo daļu iestāde pēc naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņa beigām nekavējoties nodod lēmumu par sodu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Padomes priekšsēdētājs

Ivars Āboliņš

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA
ZĪMOGU*